

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date
21.10.2022

Dnro/Dnr/DNo
6170/00.00.01.00.00/2022

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.vm@gov.fi

Viite Lausuntopyyntöne 5.10.2022, VN/599/2022

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI VIRVOITUSJUOMAVEROSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA.

Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä luonnoksesta hallituksen esitykseksi virvoitusjuomaverosta annetun lain (1127/2010) muuttamisesta.

Ruokavirasto pitää kannatettavana ajatuksena sitä, että virvoitusjuomaveroa muutetaan nykyistä voimakkaammin myös tulevaisuudessa terveysperusteiseen suuntaan.

Ruokavirasto näkisi hyvänä, että virvoitusjuomien verotuksessa otettaisiin huomioon juoman kokonaissokeripitoisuus riippumatta siitä, onko sokeri lisättyä vai luontaista. Sokeria, kun voidaan lisätä juomaan myös muuten kuin varsinaisena sokerina eli sakkaroosina, esimerkiksi lisäämällä fruktoosia, hunajaa, siirappia, täysmehutiivistettä tai muita sokeripitoisia ainesosia. Lisäksi valmiiksi pakatun elintarvikkeen ravintoarvotiedoissa tulee ilmoittaa elintarvikkeen kokonaissokeripitoisuus. Veron piiriin silti voitaisiin jättää vedet ja muut sokerittomat juomat.

Ruokavirasto lisäksi toteaa, että vaikka makeutusaineiden kohtuullinen käyttö on turvallista, niin niiden runsaalla käytöllä on kuitenkin todettu samoja terveyshaittoja kuin sokereilla. Ruokavirasto esittää siten samalla harkittavaksi, että verotuksessa otettaisiin huomioon myös virvoitusjuomien myyntipakkausten koko. Esimerkiksi tilavuudeltaan isojen virvoitusjuomapullojen, kuten limonadien litrahinta on huomattavasti alhaisempi kuin pienten pullojen litrahinta, mikä ohjaa kuluttamaan juomia isoja määriä.

Ruokavirasto esittää myös pohdittavaksi myöhempää, seuraavaa lakiuudistusta ajatellen, että olisiko lakiin tarvetta sisällyttää myös muut sokeria sisältävät herkuttelutuotteet, kuten makeiset ja jäätelöt.

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
21.10.2022 6170/00.00.01.00.00/2022

Ruokavirasto ehdottaa, että lainsäädäntöjen pitkät nimet esitettäisiin hallituksen esityksessä esimerkiksi alaviitteenä, mikä helpottaisi tekstin lukemista. Ruokavirasto esittää myös samalla harkittavaksi seuraavia **sinisellä tehtyjä** tekstimuutoksia ja lisäyksiä luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta:

2.1.1 Virvoitusjuomavero

Virvoitusjuomaveron veropohjasta on rajattu pois vain veron tavoitteen kannalta välttämättömät poikkeukset. Tällaisia ovat tietyt erityisruokavaliovalmisteet, **erityisille ryhmille tarkoitetut elintarvikkeet**, kuten kliiniset ravintovalmisteet, äidinmaidonkorvikkeet ja vieroitusvalmisteet, lastenruoat ja painonhallintaan tarkoitetut erityisruokavalmisteet **ruokavalionkorvikkeet**, joiden käyttötarkoitus on erilainen kuin virvoitusjuomilla. Erityissäännöksiin perustuvien erityisruokavaliovalmisteiden **erityisille ryhmille tarkoitettujen elintarvikkeiden** lisäksi virvoitusjuomaveron ulkopuolelle on jätetty elintarvikelain (23/2006) (297/2021) **ravintolisät, joista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (78/2010)** nojalla säädetty vaatimukset täyttävät ravintolisät sekä lääkelain (395/1987) mukaiset lääkevalmisteet. Myöskään kahvi ja tee sellaisenaan eivät kuulu virvoitusjuomaveron veropohjaan, sillä ne kuuluvat sellaisiin tullitariffin nimikkeisiin, joiden tuotteet eivät ole virvoitusjuomaveron alaisia

Virvoitusjuomaverolain muutokset

Vuoden 2014 alusta virvoitusjuomaverolakia muutettiin siten, että virvoitusjuomien vero porrastettiin sokeripitoisuuden perusteella kahteen tasoon (HE 109/2013 vp). Lakiin lisättiin elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystieteistä annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1924/2006, jäljempänä terveystieteasetus, perustuva sokerittoman tuotteen määritelmä, jonka mukaan sokerittomalla tarkoitetaan tuotetta, joka sisältää mono- ja disakkarideja, ei kuitenkaan polyoleja, enintään 0,5 grammaa 100 grammassa tai 100 millilitrassa **sokeriton tuote sisältää sokeria enintään 0,5 g/100 g tai 0,5 g/100 ml. Sokereilla tarkoitetaan elintarvikkeissa olevia monosakkarideja ja disakkarideja, mutta ei polyoleja (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011) elintarviketietojen antamisesta kuluttajille antamisesta kuluttajille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston**

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
21.10.2022 6170/00.00.01.00.00/2022

direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta, liite I, 8.)

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
21.10.2022 6170/00.00.01.00.00/2022

2.2 Elintarvikkeista annettavat tiedot

Kaikkia elintarvikkeita koskevat yleiset vaatimukset **Yleiset periaatteet, vaatimukset ja velvollisuudet, jotka liittyvät elintarviketietoihin ja erityisesti elintarvikkeiden merkintöihin** sisältyvät elintarviketietojen antamisesta **kuluttajille** annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 1169/2011, jäljempänä elintarviketietoasetus. Elintarvikkeista annettavia tietoja koskevan sääntelyn tarkoituksena on kuluttajan valistaminen sekä suojaaminen terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta. Elintarviketietoasetus on suoraan Suomessa sovellettavaa lainsäädäntöä, ja sitä sovelletaan elintarvikealan toimijoihin elintarvikeketjun kaikissa vaiheissa silloin, kun niiden toiminta liittyy elintarviketietojen antamiseen kuluttajille. Sitä sovelletaan kaikkiin elintarvikkeisiin, jotka on tarkoitettu loppukuluttajille **mukaan lukien suurtalouksien toimittamat elintarvikkeet ja elintarvikkeet, jotka on tarkoitettu toimitettaviksi suurtalouksille**. Elintarviketietoasetusta sovelletaan myös **liikkeenharjoittajan liikenteenharjoittajien** tarjoamiin ateriapalveluihin **silloin, kun lähtö tapahtuu jäsenvaltioiden alueilta, joihin sovelletaan perussopimuksia (Elintarviketietoasetus, 1 art.3.). Elintarviketietojen on oltava oikeellisia, selviä ja kuluttajalle helposti ymmärrettäviä.**

Elintarvikkeesta annettavat tiedot eivät saa johtaa ostajaa harhaan elintarvikkeen ominaisuuksien, koostumuksen, luonteen, määrän, alkuperän, valmistus- tai tuotantomenetelmän tai muun vastaavan seikan suhteen. Elintarvikkeella ei myöskään saa ilmoittaa olevan sellaisia erityisiä vaikutuksia tai ominaisuuksia, joita sillä ei ole.

Ainesosaluettelo ja ravintoarvoilmoitus

Ainesosaluettelo tulee sisällyttää pakattujen elintarvikkeiden pakkausmerkintöihin. Ainesosaluettelo on otsikoitava ja sen on sisällettävä kaikki ainesosat painon mukaan alenevassa järjestyksessä sellaisina kuin ne ilmoitettiin niiden käyttöhetkellä elintarvikkeen valmistusprosessissa. **Lisätty vesi ja haihtuvat aineet ilmoitetaan kuitenkin valmiissa tuotteessa olevien paino-osuuksien mukaisessa järjestyksessä.** Elintarviketietoasetuksen mukaan ainesosalla tarkoitetaan elintarvikkeen tuotannossa tai valmistuksessa käytettyä ainetta tai tuotetta, aromit, elintarvikelisiä aineita ja elintarvike-entsyymit sekä koostetun ainesosan osat mukaan lukien, joka on mukana lopullisessa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa. Jäämiä ei pidetä ainesosana.

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
21.10.2022 6170/00.00.01.00.00/2022

Elintarviketietoasetuksen mukaan ainesosaluetteloon ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ainesosan sisältämiä aineita, jotka on valmistuksen aikana väliaikaisesti erotettu ja myöhemmin palautettu ylittämättä alkuperäisiä määriä, esimerkiksi mehua tiivistettäessä talteen otettua aromia. Myöskään elintarvikelisiä aineita ja elintarvike-entsyymejä, jotka ovat elintarvikkeessa yksinomaan siksi, että ne sisältyvät yhteen tai useampaan elintarvikkeen ainesosaan elintarvikelisiä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1333/2008, jäljempänä lisäaineasetus, 18 artiklan siirtoperiaatteen mukaisesti, ei tarvitse ilmoittaa ainesosaluettelossa edellyttäen, että niillä ei ole teknologista vaikutusta lopputuotteessa. Vaikutusta voi arvioida esimerkiksi aineen käyttömäärän perusteella. **Poikkeuksen tästä muodostavat elintarviketietoasetuksen liitteessä II luetellut allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet, jotka on mainittava selkeästi kunkin asianomaisen ainesosan osalta.**

Ainesosat on ilmoitettava niiden yksilöllisellä nimellä EU:n elintarviketietolainsäädännön mukaisesti. **Elintarvikkeen ryhmänimen saa tietyissä tapauksissa ilmoittaa ainesosaluettelossa yksilöllisen nimen asemasta.** Esimerkiksi kaikki sakkaroosiryhmät tulee **saa** ilmoittaa ainesosaluettelossa ~~sokereina~~ **sokerina**.

Elintarviketietojen valvonta

Ruokavirasto toteaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2017/625 käytetään yleensä lyhennystä valvonta-asetus.

Elintarvikevalvonnasta säädetään virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta 11 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) **2017/615 625** (~~virallista valvontaa koskeva~~ **asetus**), jäljempänä **elintarvikevalvonta-asetus**, ja elintarvikelaissa (297/2021).

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
21.10.2022 6170/00.00.01.00.00/2022

Elintarvikealan toimijan on tehtävä ilmoitus **tai hakemus** elinkeinotoiminnasta valvontaviranomaiselle rekisteröintiä varten. Elintarvikealan toimijoilla on elintarvikelain mukaan oltava järjestelmä, jonka avulla toimija tunnistaa ja hallitsee toimintaansa liittyvät vaarat ja varmistaa, että sen toiminta ja elintarvikkeet täyttävät elintarvikesäätelyn vaatimukset. Valvontaviranomaiset arvioivat yrityksen omavalvonnan toimivuutta ja riittävyttä. Valvonnan suorittamiseksi voidaan tehdä esimerkiksi tarkastuksia valvontakohteessa, ottaa tarvittavia näytteitä sekä tutustua asiakirjoihin ja elintarviketietoihin. Valvontaviranomaiset tekevät elintarvikevalvontaa kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa. **Elintarvikevalvonta-asetus** edellyttää valvontaviranomaisten suorittamalta elintarvikevalvonnalta säännöllisyyttä, riskiperusteisuutta ja tarkoituksenmukaista tiheyttä. Myös kuluttajat voivat antaa valvontaviranomaisille palautetta esimerkiksi puutteista elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset verovelvollisille

Jatkossa virvoitusjuomaveron alaisten tuotteiden verokohtelu perustuisi ensinnäkin siihen, sisältääkö tuote lisättyä sokeria vai ei, sekä lisättyä sokeria sisältävien tuotteiden osalta myös tuotteen kokonaissokeripitoisuuteen.

Elintarviketietosääntöjen **asetuksen** mukaan pakattujen elintarvikkeiden ainesosaluettelossa on ilmoitettava, jos tuote sisältää lisättyä sokeria.

Ainesosaluettelossa ilmoitettu sokeri tarkoittaa sakkaroosia eli ruokosokeria, joka on disakkaridi. Jos elintarvikkeen valmistuksessa on käytetty muuta sokeria kuin sakkaroosia, tulee se ilmoittaa ainesosaluettelossa silloin omalla nimellään, esimerkiksi fruktoosi (eli hedelmäsokeri). Vastaavasti Ravintoarvoilmoituksessa on **sitä vastoin** ilmoitettava pakatun elintarvikkeen kokonaissokeripitoisuus, **jolla tarkoitetaan elintarvikkeissa olevia monosakkarideja ja disakkarideja, mutta ei polyoleja.** Elintarviketietosäätely **Elintarvikelainsäädäntö** ei kuitenkaan edellytä kokonaissokeripitoisuuden ilmoittamista pakkaamattomista elintarvikkeista. Tämän lisäksi Tarjoilupaikassa luovutettavista pakkaamattomista elintarvikkeista **pakkaamattomien elintarvikkeiden ainesosista** ei tarvitse **tarvitsee** ilmoittaa kuin allergian ja intoleranssin aiheuttajat. **allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet.** Tästä huolimatta verovelvolliset olisivat velvollisia huolehtimaan sokerilisäystä koskevien ainesosatietojen ja kokonaissokeripitoisuutta koskevan tiedon sekä näitä koskevan luotettavan näytön sisällyttämisestä

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date Dnro/Dnr/DNo
21.10.2022 6170/00.00.01.00.00/2022

valmisteverokirjanpitoonsa myös pakkaamattomista virvoitusjuomaveron alaisista tuotteista.

Kemiallinen elintarviketurvallisuusyksikkö
Elintarvikkeiden koostumusjaosto

Pvm/Datum/Date
21.10.2022

Dnro/Dnr/DNo
6170/00.00.01.00.00/2022

Tulonjakovaikutukset

Koska ehdotetut muutokset **eivät**-ei **keskimäärin...**

yksikönjohtaja

Tiina Lapveteläinen

ylitarkastaja

Tuulikki Lehto

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7